

---

3 kap. Kostnadsersättningar m.m.

Ersättning vid tjänsteresa och förrättning

Vissa definitioner

1 §

Flerdygnsförrättning	Förrättning som medför övernattning utom bostaden
Förrättning	Tjänstgöring som en arbetstagare – utan att få annan anställning – fullgör på annat ställe i Sverige än tjänstestället
Förrättningsställe	Arbetsplats där förrättning fullgörs
IL	Inkomstskattelagen (1999:1229)
Tjänsteresa	Resa som föranleds av förrättning i Sverige
Tjänsteställe	Med tjänsteställe avses detsamma som i 12 kap. IL
Traktamente	Ersättning för ökade levnadskostnader (logi, måltider och småutgifter) som arbetsgivaren betalar till anställd som företar tjänsteresa förenad med övernattning utanför den vanliga verksamhetsorten
Vanliga verksamhetsorten	Med vanliga verksamhetsorten avses detsamma som i 12 kap IL.

Kriminalvårdens specialbestämmelse till 3 kap. 1 § ALFA

Endagsförrättning	Förrättning som inte medför övernattning.
Förhöjt traktamente	Ersättning som kan utbetalas under endags- eller flerdygnsförrättning utöver den gällande högsta skattefria ersättningen vilken framgår av 12 kap. IL.
Förhöjt natraktamente	Ersättning utöver den gällande högsta skattefria ersättningen för ökade privata boendekostnader under en tjänsteresa när de egentliga utgifterna för logi inte betalats eller ersatts av arbetsgivaren.
Tjänstgöringszon	Ett område beläget inom 20 kilometers avstånd närmaste färdväg från tjänstestället.
Utrikes endagsförrättning	Utrikes tjänsteresa som inte medför övernattning under vilken själva utlandsvistelsen överstiger fyra timmar.

Grundläggande bestämmelser**2 §**

Vid tjänsteresa och förrättning har en arbetstagare rätt till resekostnadsersättning och traktamente m.m. enligt bestämmelserna i 3 - 6 §§ nedan.

Resekostnadsersättningen och traktamentet beräknas med hänsyn till det faktiska färdstället och den faktiska bortovaron från tjänstestället eller bostaden eller annan plats där en tjänsteresa börjar eller slutar. Förmånerna får dock inte beräknas för längre färdväg eller bortovaro än som föranleds av förrättningen.

Anmärkningar:

- 1. Tjänsteresor och förrättningar bör planläggas i samråd med berörd arbetstagare.*
- 2. De centrala parterna förutsätter att tjänsteresa och förrättning planläggs så att tid mellan klockan 23 och 06 inte annat än undantagsvis behöver tas i anspråk för själva resan, om inte sovplats på tåg kan disponeras under hela den tiden.*
- 3. Om bortovaro i samband med förrättning förlängs på grund av omständighet som arbetstagaren inte kan råda över, anses denna längre bortovaro vara föranledd av förrättningen.*

Kriminalvårdens specialbestämmelse till 3 kap. 2 § ALFA

Vid endagsförrättning utgår förhöjt traktamente enligt vad som närmare anges i 4§ nedan.

Vid transport ska förrättning påbörjas och avslutas vid tjänstestället. (Se 4 kap 3§ samt 4 kap 23 § KV-ALFA).

Vid deltagande i Kriminalvårdens grundutbildning gäller särskilda regler.

1. Ersättning vid tidsbegränsat arbete vid annat tjänsteställe

När arbetstagare förordnas att tidsbegränsat arbeta på annat tjänsteställe utom den vanliga verksamhetsorten är detta att betrakta som en tjänsteresa och ersätts enligt gällande regler för endags- alternativt flerdygnsförrättning.

Ersättningar enligt ovanstående kan lämnas för en sammanhängande tidsperiod om högst två år.

I det fall att medarbetaren själv ansökt om det tidsbegränsade arbetet utges inga av ovanstående förmåner om inte arbetsgivaren funnit anledning att medge annat.

2. Ersättning vid tillsvidareplacering vid nytt tjänsteställe

När arbetstagare förordnas att tillsvidare arbeta vid annat tjänsteställe utom den vanliga verksamhetsorten kan arbetsgivaren besluta om att ett tidsbegränsat lönetillägg, med skäligt belopp, ska utgå för ökade levnadskostnader.

Ovan nämnda ersättning kan utgå i högst sex månader. Arbetstagaren är skyldig att till arbetsgivaren omgående meddela alla sådana förändringar som är av betydelse för bedömningen av det beslutade tilläggets storlek.

3. Ersättning vid omplacering utan arbetstagarens egen önskan

När arbetstagare som fyllt 60 år förordnas att tillsvidare arbeta vid annat tjänsteställe utom den vanliga verksamhetsorten ska arbetsgivaren besluta om att ett lönetillägg, med skäligt belopp, ska utgå för ökade levnadskostnader.

Arbetstagaren är skyldig att till arbetsgivaren omgående meddela alla sådana förändringar som är av betydelse för bedömningen av det beslutade tilläggets storlek.

4. Kostnadsersättningar vid deltagande i Kriminalvårdens grundutbildning

Arbetstagare som deltar i Kriminalvårdens grundutbildning har rätt till kostnadsersättning enligt följande:

1. Reskostnadsersättning enligt ALFA 3 kap 3 §; Dock att, vid tjänsteresa, med egen bil där bilmedgivande finns, utgår ersättning med vid varje tillfälle gällande högsta skattefria bilersättning.
2. Logikostnad enligt ALFA 3 kap 4§.
3. Nattractamente och förhöjt nattractamente enligt ALFA/KV-ALFA 3 kap 4 §.
4. Ersättning för hemresa under långtidsförrättning enligt ALFA 3 kap 10§.

Resekostnadsersättning

3 §

(Lokal specialbestämmelse till 3 kap 3 § finns. Se nedan.)

Vid tjänsteresa betalar arbetsgivaren resekostnadsersättning (inklusive ersättning för bagagetransport) motsvarande gjorda utlägg för resa med färdmedel som bestämts när resan beordrades eller har godkänts i efterhand i förekommande fall inom den beloppsram som anges i 12 kap. IL.

Protokollsanteckning:

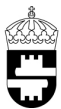
De centrala parterna är ense om att de vid varje tillfälle gällande högsta beloppen som anges i 12 kap. IL ska tillämpas.

Kriminalvårdens specialbestämmelse till 3 kap. 3 § ALFA

Resekostnadsersättning vid tjänsteresa utgår i enlighet med ALFA 3 kap. 3 §

Vid tjänsteresa med egen bil, där bilmedgivande finns, utgår ersättning med den vid varje tillfälle gällande högsta skattefria bilersättningen vilken framgår av gällande skattelagstiftning. Utöver detta utgår även en förhöjd resekostnadsersättning med kilometerbelopp som motsvarar 70 % av det ovan nämnda beloppet. Direkta utlägg i form av parkeringsavgift, trängselskatt eller motsvarande ersätts med faktisk kostnad.

Vid tjänsteresa med förmånsbil utgår ersättning med högsta skattefria belopp för förmånsbil.

Traktamente m.m.**4 §****(Lokal specialbestämmelse till 3 kap 4 § finns. Se nedan.)**

Vid flerdygnsförrättning utanför den vanliga verksamhetsorten betalar arbetsgivaren ersättning för logikostnad och traktamente enligt de bestämmelser och med de belopp som anges i 12 kap. IL för att ersättningen ska vara avdragsgill. Efter 30:e dygnet betalas dock logikostnad endast om arbetstagaren på grund av särskilda skäl måste hyra nattlogi till en kostnad som inte täcks av nattractamentet.

Protokollsanteckning:

De centrala parterna är ense om att de vid varje tillfälle gällande högsta beloppen som anges i 12 kap. IL ska tillämpas.

Kriminalvårdens specialbestämmelse till 3 kap. 4 § ALFA

Arbetstagare har rätt till förhöjt traktamente vid tjänsteresa och förrättning enligt vad som anges nedan.

1. Förhöjt traktamente vid endagsförrättning

Vid endagsförrättning utanför tjänstgöringszon utgår förhöjt traktamente, per timme, med nedanstående belopp om förrättningen överstiger fyra timmar.

1	För förrättningens första 10 timmar.	4 % av högsta skattefria traktamente, hel dag.
2	För förrättningens övriga timmar.	10 % av högsta skattefria traktamente, hel dag.

2. Förhöjt traktamente vid flerdygnsförrättning

Vid flerdygnsförrättning utanför den vanliga verksamhetsorten har arbetstagaren rätt till förhöjt traktamente som betalas som dag och/eller förhöjt nattractamente enligt nedanstående:

Avresedag/hemkomstdag 43 % av högsta skattefria traktamente, hel dag

Dagbelopp, dag 1-15 86 % av högsta skattefria traktamente, hel dag

Dagbelopp, dag 16 - tre månader 30 % av högsta skattefria traktamente, hel dag

Förhöjt nattractamente 300 % av gällande nattractamente

Nattraktamente och förhöjt nattraktamente utges inte när arbetsgivaren tillhandahåller godtagbar logi. Med godtagbar logi förstås enkelrum med dusch och toalett på rummet, om den standarden finns att tillgå på orten.

3. Förhöjt traktamente vid utrikes endagsförrättning

Vid utrikes endagsförrättning utgår förhöjt traktamente med belopp som svarar mot 50 % av gällande traktamente enligt centralt avtal om ersättning m.m. vid tjänsteresa och förrättning utomlands.

Anmärkning: Vid endagsförrättning i flera länder där vistelsen är lika lång i respektive land gäller att traktamentet beräknas enligt det belopp som gäller för det land till vilket arbetstagaren först ankommer.

4. Måltidsavdrag

Tillhandahåller arbetsgivaren eller annan institution än arbetsgivaren lunch eller middag under förrättningen minskas det förhöjda traktamentet med nedanstående belopp per dag.

Lunch   30 % av högsta skattefria traktamente, hel dag.

Middag   50 % av högsta skattefria traktamente, hel dag.

Förhöjt traktamente utges inte när arbetstagaren varken har kostnad för lunch eller middag. Måltidsavdrag får aldrig överstiga förhöjt traktamente för aktuell dag.

5. Kostnadsersättning vid vissa särskilda endagsförrättningar

Vid endagsförrättning där arbetstagaren har tillsyns-/bevakningsansvar för klient vid utevistelse, utges kostnadsersättning med belopp som fastställts av chef i samband med beslutet om utevistelsen.

6. När traktamente inte utges

Traktamente och förhöjt traktamente utges inte

1. I samband med intern representation eller interna kurser och konferenser där arbetsgivaren står för måltiderna.

2. När arbetstagaren är frånvarande på grund av sjukdom och inte vistas på förrättningsorten.

3. När arbetstagaren uteblir från tjänst.

4. När arbetstagaren har semester eller är beviljad annan ledighet.

5. När arbetstagaren kvarstannar på förrättningsorten och är tjänstgöringsfri.

Förhöjt traktamente utgår inte heller i övrigt vid flerdygnsförrättning för dag när arbetstagaren inte har rätt till traktamente.

Om arbetsgivaren och arbetstagaren kommer överens om att, istället för avtalsenlig rätt till fri hemresa, arbetstagaren ska kvarstanna på förrättningsorten kan arbetsgivaren besluta om att nattractamente ska utgå under sådan tid.

Tillämpning vid arbetskonflikt

5 §

Ersättning för logikostnad eller traktamente betalas inte för natt eller dag, om arbetstagaren strejkar eller är lockoutad under någon del av natten respektive dagen. Vid tillämpning av det som nu sagts ska logikostnad anses belöpa på nattid.

Resekostnadsersättning inklusive ersättning för kostnader för bagagetransport betalas inte för resa som helt eller delvis görs under tid då arbetstagaren strejkar eller är lockoutad.

Om en lockoutad arbetstagare i samband med att lockouten träder i kraft återvänder till tjänstestället eller bostaden med första lämpliga lägenhet, betalas dock resekostnadsersättning samt ersättning för logikostnad och traktamente intill den tidpunkt då han kommer tillbaka dit, även om annat skulle följa av första och andra styckena.

Förskott

6 §

(Lokal specialbestämmelse till 3 kap 6§ finns. Se nedan.)

Arbetstagaren har rätt att efter framställning få förskott på förmåner enligt 3 – 4 §§, dock högst för en månad i taget. Om ett förskott är större än den summa arbetstagaren har rätt till för den tid förskottet avser, ska han betala tillbaka det överskjutande beloppet inom en månad efter anmodan. Om ett förskott har betalats ut för viss månad och reseräkning inte getts in inom tre månader efter den månads utgång, ska arbetstagaren betala tillbaka hela förskottet inom en månad efter anmodan. Om arbetstagare inte betalar tillbaka förskottsbelopp i tid får beloppet kvittas mot hans fordran på lön eller annan ersättning på grund av anställningen

Kriminalvårdens specialbestämmelse till 3 kap. 6 § ALFA

Förskott får inte utges med högre belopp än det som svarar mot beräknat traktamente och eventuell skattefri kostnadsersättning under beslutad förrättning.

Flyttersättning

Villkor för flyttersättning

7 §

En arbetstagare som byter arbetsort inom landet får flyttersättning

- om bytet av arbetsort sker utan arbetstagarens egen önskan eller

- om bytet av arbetsort sker på grund av att arbetstagaren går över till en organisatoriskt högre anställning hos myndigheten eller inom myndighetsområdet (se bilaga 1) eller
- om arbetsgivaren anser att det finns särskilda skäl att betala flyttersättning.

Flyttersättning lämnas dock endast till den som omfattas av avtalet både före och efter bytet av arbetsort, om inte arbetsgivaren beslutar om något annat med stöd av 11 § i detta kapitel.

Med arbetsort avses den ort som är arbetstagarens vanliga verksamhetsort enligt 12 kap. IL.

Att en arbetstagare kan ha rätt till lön utan avdrag vid beviljad ledighet för flyttning framgår av 9 kap 2 §.
(Råd)

Flyttersättning i vissa fall

8 §

Vid tillämpning av 7 § gäller följande. När en arbetstagares anställning för bestämd tid upphör ska ett byte av arbetsort som sker i samband med upphörandet anses ske utan arbetstagarens egen önskan. Om en arbetstagare har varit ledig från en anställning för att ha en annan anställning och lämnar denna andra anställning för att gå över till en tredje anställning på annan arbetsort, får han flyttersättning om den tredje anställningen är organisatoriskt högre än den första anställningen. Den som går över från en anställning som rättssakkunnig inom Regeringskansliet eller kommittéväsendet ska anses gå över från en anställning som omfattas av avtalet. Detsamma gäller den som går över från en anställning som extra föredragande hos Justitiekanslern om han samtidigt har en anställning som fiskal eller assessor i hovrätt eller kammarrätt eller en anställning som revisions- eller regeringsrättssekreterare. Om en arbetstagare under notarietjänstgöring ska gå över till en annan anställning som ingår i denna tjänstgöring eller om han med anledning av att han avslutar notarietjänstgöringen ska gå över till en annan anställning som omfattas av avtalet, ska ett byte av arbetsort i samband med övergången anses ske utan arbetstagarens egen önskan.

(Råd)

Vad ingår i flyttersättningen?

9 §

Närmare bestämmelser om flyttersättning finns i bilaga 3.

Ersättning för hemresa under långtidsförrättning

10 §

Arbetstagare som fullgör förrättning inom landet, har för varje tvåveckorsperiod av förrättningen rätt till ersättning för en tur- och returresa till arbetsorten eller en annan ort där arbetstagaren har sin fasta bostad eller där familjen vistas. En resa till en annan ort än bostadsorten ersätts högst med samma belopp som en resa till arbetsorten. Resan ska företas med färdmedel som arbetsgivaren godkänner. Arbetstagaren får byta ut sin resa mot en resa till förrättningsorten för en familjemedlem. Närmare föreskrifter om tillämpning av denna bestämmelse utfärdas av arbetsgivaren.

Särskilda skäl

11 §

Arbetsgivaren får besluta att en arbetstagare ska få flyttersättning eller ersättning för resa i andra fall än de som anges i avtalet, om arbetsgivaren anser att det finns särskilda skäl. Detta gäller inte tjänsteresa.

Anmärkning

Särskilda skäl att besluta om ersättning för resa finns bl.a. när en arbetstagare
– får semester minst fem dagar under en förrättning,
– återkallas till tjänstgöring före semesterns slut eller
– insjuknar under en flerdygnsförrättning och sjukdomen
beräknas vara minst fem dagar.

Lokalt avtal

12 §

Lokalt avtal får - utom i frågor som anges i 1 § och 5 § - slutas i frågor som behandlas i detta kapitel. Utöver det som sägs i första stycket får lokalt avtal slutas om andra typer av kostnadsersättningar och om naturaförmåner.

(Råd)